

Bilag 1. Kvalifikationsrammen for Livslang Læring og FGU

Den danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring er en samlet, systematisk og niveaudelt oversigt over offentligt godkendte grader og uddannelsesbeviser, der kan erhverves inden for det danske uddannelsessystem – fra folkeskoleniveau til universitetsniveau samt inden for voksen- og efteruddannelsesområdet.

Kvalifikationsrammen indeholder otte niveauer og er et redskab, der gør det lettere at sammenligne danske og udenlandske uddannelser. Det fremmer mobiliteten på tværs af landegrænser.

Supplerende kvalifikationer

Kvalifikationsrammen opererer med fulde kvalifikationer og supplerende kvalifikationer. Supplerende kvalifikationer er:

- Et supplement til en kvalifikation
- En del af en kvalifikation
- En kvalifikation, som ikke bygger oven på en kvalifikation på et underliggende niveau.

Fagene og de faglige temaer i FGU er supplerende kvalifikationer på K-niveau 1 til 3.

UDDANNELSESBEVISER OG GRADER		BEVISER FOR SUPPLERENDE KVALIFIKATIONER	
1 Grundskole		1 Forberedende voksenundervisning	
2 10. klasse		2 Almen voksenuddannelse	
		3 HF-enkeltfag	2 Grundforløb og enkeltfag
4 Gymnasiale uddannelser	3 Erhvervsuddannelser 4 Maritime uddannelser	4 Gymnasiale kurser	3 på erhvervsuddannelser
5 Erhvervsakademier og VVU	5		4 Arbejdsmarkedsuddannelser
6 Bachelor- og diplomuddannelser			
7 Kandidat- og masteruddannelser			
8 Ph.d.-uddannelser			

På næste side ses den overordnede beskrivelse af de tre niveauer i kvalifikationsrammen. K1 niveauets beskrivelse af viden omfatter alene almene fag. Når dette niveau skal beskrives for de faglige temaer, skal det således tilpasses, så målbeskrivelsen kan rumme praktiske fag.

Kvalifikationsrammens niveauer

I skemaet herunder ses den overordnede beskrivelse af de tre første niveauer i kvalifikationsrammen.

K1

VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
<p>Skal have grundlæggende viden inden for almene fag.</p> <p>Skal have grundlæggende forståelse af naturgivne, kulturelle, sociale og politiske forhold.</p>	<p>Skal besidde grundlæggende sproglige, numeriske, praktiske og kreative færdigheder.</p> <p>Skal kunne anvende forskellige grundlæggende arbejdsmetoder.</p> <p>Skal kunne evaluere eget arbejde.</p> <p>Skal kunne præsentere resultaterne af eget arbejde.</p>	<p>Skal kunne tage personlig stilling og handle i simple og overskuelige situationer.</p> <p>Skal kunne arbejde selvstændigt med på forhånd definerede problemstillinger.</p> <p>Skal have lyst til at lære og kunne indgå i delvist åbne læringsituationer under supervision.</p>

K2

VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
<p>Skal have grundlæggende viden inden for almene fag eller på udvalgte områder inden for et erhvervs- eller fagområde.</p> <p>Skal have forståelse for arbejdsmarkedets grundlæggende vilkår og mekanismer.</p>	<p>Skal kunne anvende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelse af relevante forskrifter.</p> <p>Skal kunne korrigere for fejl eller afvigelser fra en plan eller standard.</p> <p>Skal kunne præsentere og diskutere resultaterne af eget arbejde.</p>	<p>Skal kunne tage personlig stilling og handle i simple og overskuelige situationer.</p> <p>Skal kunne tage et vist ansvar for udviklingen af arbejdsformer og indgå i ukomplicerede gruppeprocesser.</p> <p>Skal kunne indgå i delvist åbne læringsituationer og søge vejledning og supervision.</p>

K3

VIDEN	FÆRDIGHEDER	KOMPETENCER
<p>Skal have viden om basale metoder og normer inden for et erhvervs- eller fagområde.</p> <p>Skal have forståelse af egne muligheder for indflydelse på arbejdsmarkedet og i samfundet.</p>	<p>Skal kunne udføre praktiske arbejdsopgaver inden for faget/erhvervet.</p> <p>Skal kunne løse faglige problemer.</p> <p>Skal kunne søge og vurdere information med relevans for en praktisk arbejdsopgave indenfor et fag eller et erhverv.</p> <p>Skal kunne anvende faglig terminologi i kommunikationen med kolleger, med-studerende og brugere.</p>	<p>Skal kunne tage ansvar for afgrænsede arbejdsprocesser.</p> <p>Skal kunne indgå i tværfagligt samarbejde inden for et erhvervs eller et fags praksis.</p> <p>Skal kunne indgå aktivt i læringsituationer inden for et erhvervs- eller fagområde.</p>

Viden, færdighed og kompetencer

Kvalifikationsrammen beskriver niveauer for viden, færdighed og kompetencer.

Viden	Færdigheder	Kompetencer
<p>Viden angiver viden om et emne samt forståelse. Viden rummer følgende aspekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilken type viden der er tale om: Viden om teori eller viden om praksis. Viden inden for et fag, inden for et fagområde eller inden for et erhverv. • Hvor kompleks denne viden er: Graden af kompleksitet, samt hvor forskellige og uforudsigelige situationer denne viden beherskes i. • Forståelse: Evnen til at sætte sin viden i sammenhæng. Forståelse kommer f.eks. til udtryk, når man skal forklare eller vise noget for andre. 	<p>Færdigheder angiver, hvad en person kan gøre eller udføre. Færdigheder rummer følgende aspekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilken type færdighed er der tale om: Praktiske, kognitive, kreative eller kommunikative færdigheder. • Hvor kompleks opgaveløsningen er: Hvilken opgaveløsning færdigheden skal anvendes til, og denne opgaves kompleksitet. • Kommunikation: Hvilken kommunikation der kræves, kompleksiteten i budskabet, til hvilke målgrupper og med hvilke virkemidler. 	<p>Kompetencer handler om ansvar og selvstændighed og angiver evnen til at anvende viden og færdigheder i en arbejdssituation eller i studiemæssig sammenhæng. Kompetencer rummer følgende aspekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handlerummet: I hvilke typer af arbejds- og/eller studiemæssige sammenhænge viden og færdigheder bringes i spil, samt graden af uforudsigelighed og foranderlighed i disse sammenhænge. • Samarbejde og ansvar: evnen til at tage ansvar for eget og andres arbejde, samt hvor komplekse samarbejdssituationer man kan indgå i. • Læring: evnen til at tage ansvar for egen og andres læring.

Beskrivelse af mål på de tre niveauer

Et niveau i en taksonomi er typisk kendetegnet ved en række verber, der bekriver, hvordan den viden og de færdigheder og kompetencer, som eleven forventes at have opnået efter gennemført undervisning, kommer til udtryk. Nogle verber beskriver i sig selv et lavere eller højere niveau. Det er f. eks. et højere niveau at kunne analysere noget end at kunne beskrive det. Mange verber kan imidlertid anvendes til at beskrive mange eller alle niveauer. Eksempelvis kan man kommunikere på alle niveauer.

Kvalifikationsrammen opererer med begreberne kompleksitet, ansvar og selvstændighed til at beskrive progression igennem niveauerne. Et niveau kan således beskrives ved verber, der fortæller, hvad personen skal kunne, suppleret med den kompleksitet, det ansvar og den selvstændighed, der forventes på niveauet.

Kompleksitet	Ansvar	Selvstændighed
<p>Kompleksitet drejer sig om følgende tre forhold:</p> <p>Balancen mellem specialistviden/bred viden, idet de højere niveauer kræver, at specialistviden er funderet i en bred viden inden for feltet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arbejdsopgavernes udstrækning: Skal man være i stand til at løse opgaver, som andre stiller, eller skal man kunne identificere og afgrænse de opgaver, der skal løses i forskellige situationer? 2. Arbejdssituationens uforudsigelighed. I hvor stor udstrækning uddannelsens viden, færdigheder og kompetencer skal anvendes i forskelligartede og uforudsete situationer, og i hvor stor en del af arbejdsprocessen, man skal kunne indgå. 	<p>Ansvar drejer sig om følgende tre forhold:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Om man har ansvar for eget eller for andres arbejde. 2. Hvor stor en del af produktionen og/eller serviceprocessen man har ansvar for, samt graden af økonomiske og/eller menneskelige konsekvenser af ansvaret. 3. Ansvar for egen kompetenceudvikling. 	<p>Selvstændighed drejer sig om følgende tre forhold:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvor stor selvstændighed, man skal udvise i en proces, fx om den foregår under vejledning, efter forudgående instruktion eller ved selvstændig planlægning og udførelse. 2. Hvilke sammenhænge, man skal kunne håndtere selvstændigt, fx kendte situationer, rutinemæssige situationer eller ukendte situationer 3. Om selvstændigheden alene omfatter en forudbestemt proces eller også omfatter udvikling, initiativ og innovation.